

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D. КОА-046 назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” ба диссертатсияи Бобочонова Саломат Раҳимҷоновна дар мавзуи “Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олий” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ)

Комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D. КОА-046 назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” дар ҳайати докторони илмҳои педагогӣ, профессорон Сабурӣ Х.М., Сатторов А.Э. ва номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Камолова М.Ф. дар асоси ташҳиси гузаронидашудаи диссертатсияи Бобочонова Саломат Раҳимҷоновна дар мавзуи “Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олий” ба чунин хулоса расид:

Диссертатсия ба яке аз масъалаҳои мубрами педагогикаи муосир - ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олий бахшида шуда, зарурати омӯзиши амиқи масоили мазкур ва бо методҳои интерактивӣ баланд бардоштани сатҳи шуури ҳуқуқии донишҷӯён асоснок карда мешавад.

Дар шароити муосири инкишофи давлати ҳуқуқбунёд таҳқиқи муаммои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда мубрами махсус пайдо менамояд.

Қайд намудан бамаврид аст, ки дар шароити имрӯза эҳтиёҷ ба мутахассисони кордон, аз ҷиҳати ҳуқуқӣ босавод, ки барои мустақилона пеш гузоштан ва ҳал кардани муаммоҳои гуногуни касбӣ ва иҷтимоӣ қобиланд, тақвият меёбад.

Рушди микёсан васеи давлати ҳуқуқбунёд ҷустуҷӯи воситаҳои ҳуқуқии самараноки инкишофи иҷтимоӣ ва инсонгароёнаи ҷомеа, аз ҷумла, таҳсилоти муосирро тақозо мекунад. Ҷузъи асосии таркибии чунин ҷомеа навъи махсуси шахсият бо сатҳи баланди мустақилияти инфиродӣ умуман нисбат ба ҷомеа ва аз он ҷумла, ба ҳокимияти давлатӣ мебошад. Маҳз чунин инсон бо низоми дахлдори арзишҳо, шавқу рағбат ва эҳтиёҷот ҳадафи ҷомеаи шаҳрвандист. Танҳо робитаи фарҳанги сиёсӣ ва ҳуқуқӣ, ки раванди фаъолияти амалии ҳаёти одамонро инъикос менамояд, ҷомеаи комили шаҳрвандиро ташаккул медиҳад. Бинобар ин, таъкид бояд кард, ки дар ин раванд нақши пешбару масъул ба омӯзгор мансуб аст.

Ба фикри муаллиф, имрӯз омӯзгор бояд чихати дар худ таҷассум намудани сифатҳои педагоги ормонӣ (идеалӣ) кӯшиш намояд, дар самти худтакмилдиҳӣ пайваста кор барад, фаъолияти таълимию тарбиявиро ба маҷрои тақвияти зехнии миллат равона созад, насли нави шаҳрвандони бошуурро ташаккул диҳад.

Қайд бояд кард, ки ба омӯзгор дарки муаммоҳои ҳаёти иҷтимоию сиёсии давлат, истифодаи воситаҳои фаъолият ва амсилаҳои рафтор, ки ба конунгузори амалкунандаи давлат мувофиқанд, бошуурона интиҳоб кардан ва татбиқ намудани технологияҳои ҳуқуқии қабули қарорҳои инфиродӣ ва коллективӣ ба шарте муяссар мегардад, ки шуури ҳуқуқии ташаккулёфта дошта бошад.

Мутахассиси ҷавон - омӯзгор бояд аз чихати психологӣ тағйироти дар ҷомеа амалишавандаро қабул карда, ба масъулияти торафт афзуншавандаи ахлоқӣ ва ҳуқуқӣ, ба мустақилият ва оқилона рафтор намудан дар ҳаёти иҷтимоӣ омода бошад.

Аз ин нуқтаи назар, мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии Бобочонова Саломат мубрам ва муҳим арзёбӣ шуда, аз аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доштани мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии унвончӯ шаҳодат медиҳад.

Интиҳоби мавзӯ ва коркарди илмии он аз тарафи Бобочонова Саломат Раҳимҷонова дар марҳилаи кунунии рушди маориф ва илми педагогика ҷолиби диққат буда, аз таҳқиқоти мубрам ва муҳим маҳсуб будани он далолат медиҳад. Унвончӯ оид ба мавзӯи интиҳобнамуда маъхазҳои зиёди илмиро мавриди омӯзишу таҳлил қарор дода, дар ҳамин асос мундариҷа, вазифа, нағсонӣ, аҳамияти амалию назариявӣ, нуқтаҳои илми ба ҳимоя пешниҳодшавандаи диссертатсияро тарҳрезӣ намудааст. Мазмунҳои асосии диссертатсия дар бобҳои он густурда шуда, мантиқи ифодагардии маводҳои назариявӣ ва тавсифи таҳқиқоти эмпириқиро муайян кардааст.

Диссертатсия мутобик ба талаботи Низомнома дар бораи шурои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти № 267 ба тасвиб расидааст, иҷро шудааст.

Мавзӯ ва муҳтавои диссертатсия ба мундариҷаи бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мувофиқат менамояд: *бахши 1* - Методологияи таҳқиқот оид ба назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (дидгоҳҳои илмӣ ба таҳқиқи рушди таҳсилоти касбӣ, робитаи назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ бо соҳаҳои илми педагогӣ ва илмҳои дигар; робитаи мутақобили назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ бо амалия; методҳои таҳқиқи таҳсилоти касбӣ); *бахши 10* - Омодагии мутахассисон дар низоми таҳсилоти бисёрҷабҳӣ; *бахши 11* - Технологияҳои

муосири таҳсилоти касбӣ; *бахши 13* - Муҳити таҳсилоти муассисаи таълимии касбӣ.

Натиҷаҳои кори диссертатсионӣ дар раванди фаъолияти педагогии муаллиф ба сифати омӯзгори донишгоҳ амалӣ гардидаанд, инчунин дар ҷаласаҳои кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсус, кафедраи ҳуқуқшиносии факултети таърих ва ҳуқуқи МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Гафуров», дар семинарҳо, конференсияҳои илмӣ-амалии сатҳи байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ муҳокима шуданд. Ҳамзамон натиҷаҳои асосии кори илмӣ дар шакли 3 адад мақолаи илмӣ дар нашрияҳои тақризшавандаи феҳристи тавсиянамудаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҚОА-и Вазорати илм ва таҳсилоти олии Федератсияи Русия ва 8 адад мақола дар маҷмуи маводҳои конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ нашр гардидаанд. Теъдоди интишороти доктараб дар нашрияҳои тақризшаванда ба талаботи бандҳои 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти № 267 тасдиқ гардидааст, мутобиқ аст.

Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда корбаст шудаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунад.

Диссертатсия ба талаботи банди 53-и Низомномаи Шурои диссертатсионӣ аз 30 июни соли 2021 таҳти № 267 ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шудааст. Дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо, навгонии илмӣ ва муқаррароти барои ҷимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсиониро собит месозанд.

Диссертатсия дар ҷаласаи муттаҳидаи кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбӣ ва кафедраи ҳуқуқшиносии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров” муҳокима ва ба ҷимоя тавсия гардидааст. Дар ҳулосаи кафедраҳо ба диссертатсия баҳои ҳамаҷонибаи объективӣ дода шуда, мусбат арзёбӣ гардидааст.

Натиҷагирҳои унвонҷӯ аз он дарак медиханд, ки ӯ барои дар амал татбиқ намудани концепсияи назарии хеш дар ташаккули шуури ҳуқуқии донишҷӯён-омӯзгорони оянда пешниҳодҳои мушаххас аз таҷриба ва озмоишҳои анҷомдода омода намудааст ва он метавонад дар раванди таҳсилоти мактаби олий барои баланд бардоштани шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда саҳми арзишманд гузорад.

Автореферат аз ҷониби диссертант дар мутобиқат бо мундариҷаи таҳқиқот таҳия шуда, муҳтавои асосии диссертатсияро дар бар мегирад.

Комиссияи экспертӣ тибқи талаботи бандҳои 60 ва 61-уми “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ гардидааст, бо назардошти қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми июни соли 2023 таҳти № 295 дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба тартиби мазкур, пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Бобочонова Саломат Раҳимҷонова дар мавзӯи “Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олий”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-046 назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” пешниҳод гардидааст, барои ҳимоя иҷозат дода шавад.

2. Ба ҳайси муқарризи расмӣ аз рӯи диссертатсияи мазкур шахсони зерин таъин карда шаванд:

2.1. Каримзода Мирзо Бадал – доктори илмҳои педагогӣ, сарқотиби илмии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон;

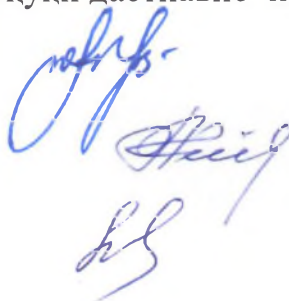
2.2. Носиров Саъдулло Шукулоевич, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи фанҳои гуманитарии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон;

3. Ба ҳайси муассисаи пешбари диссертатсия Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни тавсия карда мешавад.

4. Ба нашри эълон оид ба ҳимоя ва ҷойгир намудани диссертатсия ва автореферат дар сомонии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

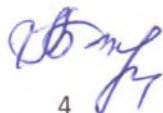
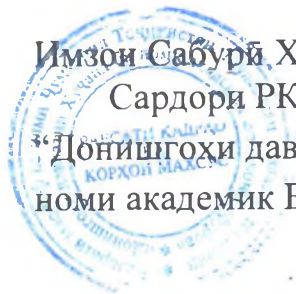
5. Барои ҷопи автореферат ба ҳуқуқи дастнавис иҷозат дода шавад.

Раиси Комиссияи экспертӣ-
доктори илмҳои педагогӣ, профессор
Аъзоёни Комиссияи экспертӣ-
доктори илмҳои педагогӣ, профессор
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент
07.12.2023с.

Сабурӣ Хайрулло
Мирзозода
Сатторов Абдурасул
Эшбекович
Камолова Муаззам
Ғайзуллоевна

Имзои Сабурӣ Х.М., Сатторов А.Э. ва Камолова М.Ф.-ро тасдиқ менамоям.
Сардори РК ва КМ-и МДТ
“Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба
номи академик Бобочон Ғафуров”

Наврузов Э.М.